

ЗАКОН

О ЗВАНИЧНОЈ СТАТИСТИЦИ

ГЛАВА I

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржина Закона

Члан 1.

Овим законом уређују се организација и координација Система званичне статистике Републике Србије (у даљем тексту: Систем званичне статистике); делокруг и управљање Републичким заводом за статистику; активности неопходне за прикупљање, обраду, чување и заштиту поверљивости података прикупљених за производњу званичне статистике; успостављање и развој званичне статистике; дисеминација и коришћење резултата званичне статистике; пружање статистичких услуга; међународна сарадња и остала питања од значаја за званичну статистику.

Дефиниције основних појмова

Члан 2.

Поједини изрази, у смислу овог закона, имају следеће значење:

1) **Званична статистика** представља квантитативне и квалитативне, агрегиране и репрезентативне податке и информације које описују економске, демографске и друштвене појаве и појаве из области радне и животне средине, у складу са прописима којима се уређује званична статистика и међународним статистичким стандардима;

2) **Јавни интерес званичне статистике** је обезбеђивање објективних и квалитетних података о друштвеним и економским кретањима у земљи, спровођењем активности званичне статистике, који су грађанима, привредним субјектима и другим корисницима неопходни за доношење одлука заснованих на поузданим подацима;

3) **Систем званичне статистике** чине Републички завод за статистику, Народна банка Србије и остали одговорни произвођачи званичне статистике;

4) **Сврха Система званичне статистике** је континуирана производња и дисеминација резултата званичне статистике и развој Система званичне статистике у складу са принципима званичне статистике утврђеним овим законом, Основним принципима званичне статистике Уједињених нација и Кодексом праксе европске статистике;

5) **Активност званичне статистике** јесте свака активност која се заснива на овом закону и на посебним законима којима се уређује званична статистика;

6) **Развој званичне статистике** подразумева активности којима се уводе и унапређују статистички стандарди који се користе за производњу и дисеминацију резултата званичне статистике;

7) **Производња резултата званичне статистике** подразумева све активности које су у вези са прикупљањем, обрадом, чувањем и анализом података, а којима се израђују резултати званичне статистике;

8) **Прикупљање података** представља сваку активност одговорних произвођача званичне статистике која се односи на непосредно прибављање

података од извештајних јединица или посредно прибављање, односно преузимање података од даваоца административних и других података;

9) **Статистички упитник** подразумева структуриран скуп питања на основу којих се од извештајне јединице прикупљају подаци о статистичкој јединици;

10) **Статистичко истраживање** је скуп активности којима одговорни произвођачи званичне статистике, искључиво у статистичке сврхе, врше прикупљање података, њихову обраду, производњу резултата званичне статистике и њихову дисеминацију, систематичном применом статистичких стандарда;

11) **Попис** је свеобухватно статистичко истраживање којим се у редовним интервалима прикупљају подаци о територијалној дистрибуцији и карактеристикама јединица пописа (лице, домаћинство, стан, пољопривредно газдинство и др.);

12) **Пилот-истраживање** је пробно истраживање које подразумева прикупљање и анализу података ради тестирања и избора методологије истраживања;

13) **Одговорни произвођачи званичне статистике** су органи или организације Републике Србије, аутономних покрајина и јединица локалних самоуправа, као и друга правна лица која обављају активности званичне статистике и која су одговорна за развој, производњу и дисеминацију званичне статистике;

14) **Даваоци података** су извештајне јединице, органи јавне власти и друга правна лица;

15) **Извештајне јединице** су привредна друштва, предузетници, органи јавне власти, друга правна лица и њихови делови, домаћинства и физичка лица на територији Републике Србије од којих се, у оквиру статистичких истраживања, непосредно прикупљају подаци;

16) **Органи јавне власти** су орган или организација Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и градске општине, установа, организација, јавно предузеће и друго правно лице чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина, правно или физичко лице које обавља делатност од општег интереса или има јавна овлашћења;

17) **Даваоци административних података** су органи јавне власти;

18) **Даваоци других података** су друга правна лица;

19) **Извори административних података** су евиденције, базе, регистри и други скупови података које, на основу посебних закона, успостављају и одржавају органи јавне власти;

20) **Извори других података** су евиденције, базе, регистри и други скупови података које, успостављају и одржавају друга правна лица;

21) **Статистичка јединица** је основна јединица посматрања, односно методолошки дефинисана целина у прикупљању података, одређена на такав начин да омогућава прикупљање података од извештајних јединица и даваоца административних и других података, као и агрегирање података приликом њихове обраде;

22) **Дисеминација** представља активности које предузимају одговорни произвођачи званичне статистике како би представили резултате званичне

статистике, укључујући метаподатке, и учинили их доступним корисницима;

23) **Резултат званичне статистике** је агрегатна и репрезентативна информација коју одговорни произвођач званичне статистике произведе и дисеминира у складу са овим законом;

24) **Метаподаци** су подаци и друга документација којима се на стандардизован начин описује производња резултата званичне статистике и резултати званичне статистике, обезбеђивањем информација о изворима података, методама, дефиницијама, класификацијама и квалитету података, с циљем бољег тумачења и коришћења резултата званичне статистике;

25) **Корисник званичне статистике** је свако правно и физичко лице, орган јавне власти, научна и међународна организација која користи резултате званичне статистике;

26) **Индивидуални податак** је податак који се односи на статистичку јединицу, физичко или правно лице, у складу са овим законом;

27) **Идентификатор** је свако једнозначно одређено обележје по коме се може препознати појединачна извештајна или статистичка јединица, као што су подаци о личности за физичка лица, односно подаци о називу, седишту, матичном и пореском идентификационом броју за правна лица;

28) **Поверљиви подаци** су индивидуални подаци са идентификатором;

29) **Агрегати** су скупови статистичких јединица;

30) **Агрегирани подаци** су збирни подаци о бројности агрегата и њиховим обележјима;

31) **Коришћење у статистичке сврхе** значи искључиво коришћење података за развој и производњу резултата званичне статистике и њихову дисеминацију;

32) **Поступак провере статуса одговорног произвођача званичне статистике** је поступак у коме се врши провера усаглашености производње и дисеминације резултата званичне статистике одговорног произвођача званичне статистике са принципима овог закона и Кодексом праксе званичне статистике Републике Србије;

33) **Статистички стандарди** су статистичке класификације, концепти, дефиниције, методологије, процедуре, модели који се примењују у званичној статистици.

Термини изражени у овом закону у граматичком облику мушког рода подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Принципи званичне статистике

Члан 3.

Одговорни произвођачи званичне статистике развијају Систем званичне статистике, производе и дисеминирају резултате званичне статистике, у оквиру својих надлежности, у складу са следећим основним принципима званичне статистике:

1) **Принцип професионалне независности** подразумева да одговорни произвођачи званичне статистике одлучују, независно и слободно од политичких или других спољних утицаја, о развоју, производњи и дисеминацији званичне статистике, укључујући избор извора података, појмова, дефиниција, методологије и класификација које се користе, као и о роковима и садржају свих облика дисеминације;

2) **Принцип овлашћења за прикупљање података** подразумева да одговорни произвођачи званичне статистике имају право да, у оквиру својих надлежности и свог делокруга, прикупљају податке из различитих извора за потребе званичне статистике.

Привредна друштва, предузетници, органи јавне власти, друга правна лица, домаћинства и физичка лица, као и најшира јавност, имају обавезу да одговорним произвођачима званичне статистике омогуће прикупљање података, у складу са законом;

3) **Принцип адекватности ресурса** подразумева да одговорним произвођачима званичне статистике на располагању морају бити доступни одговарајући ресурси: финансијски, кадровски и инфраструктурни, ради несметаног обављања активности званичне статистике и испуњења међународних обавеза;

4) **Принцип посвећености квалитету** подразумева да су одговорни произвођачи званичне статистике посвећени унапређењу квалитета процеса и производа;

5) **Принцип статистичке поверљивости и заштите података** подразумева да приватност давалаца података, поверљивост података које они дају, употреба података искључиво у статистичке сврхе и безбедност података, у потпуности морају бити гарантовани;

6) **Принцип непристрасности и објективности** подразумева да одговорни произвођачи званичне статистике развијају, производе и дисеминирају званичну статистику на објективан, професионалан, непристрасан и транспарентан начин, уз поштовање научне независности, тако да сви корисници имају једнак третман;

7) **Принцип добре методологије** подразумева да се одговорни произвођачи званичне статистике обавезују да развијају и примењују одговарајуће методологије како би произвели резултате званичне статистике највишег квалитета, применом одговарајућих алата, процедура и експертских знања;

8) **Принцип одговарајуће статистичке процедуре** подразумева да одговарајуће статистичке процедуре примењене у свим статистичким процесима чине основ за израду квалитетних резултата званичне статистике;

9) **Принцип умереног оптерећења давалаца података** подразумева да је оптерећеност давалаца података пропорционална потребама корисника и није сувише велика за даваоце података. Одговорни произвођачи званичне статистике прате оптерећеност давалаца података и постављају циљеве за њено поступно смањење;

10) **Принцип рационалности трошкова** подразумева да ресурси морају бити ефикасно коришћени;

11) **Принцип релевантности** подразумева да званична статистика задовољава потребе корисника;

12) **Принцип тачности и поузданости** подразумева да званична статистика тачно и поуздано приказује стварност;

13) **Принцип правовремености и поштовања најављених датума објављивања** подразумева да се резултати званичне статистике објављују правовремено и уз поштовање најављених датума објављивања;

14) **Принцип кохерентности и упоредивости** подразумева да

званична статистика мора бити интерно и временски конзистентна, као и регионално и међународно упоредива. Сродни подаци из различитих извора могу да се комбинују и заједнички користе;

15) **Принцип доступности и разумљивости** подразумева да се резултати званичне статистике приказују у једноставном и разумљивом облику, објављују на одговарајући и погодан начин и расположиви су и доступни на непристрасној основи заједно са приложеним метаподацима и упутствима;

16) **Принцип координације и сарадње** значи да је Републички завод за статистику главни координатор свих активности на развоју, производњи и дисеминацији званичне статистике, а одговорни произвођачи званичне статистике активно сарађују с циљем да обезбеде развој, производњу и дисеминацију званичне статистике.

Статистички принципи из овог члана додатно се разрађују у Кодексу праксе званичне статистике Републике Србије (у даљем тексту: Кодекс праксе).

Обим примене

Члан 4.

Овај закон односи се само на статистичку поверљивост и не утиче на одредбе посебних закона и других прописа којима се уређује заштита поверљивости и тајности података, као и заштита података о личности.

Овај закон не примењује се на припрему, прикупљање, производњу, чување и коришћење података у административне или у друге сврхе, осим у сврху производње резултата званичне статистике.

Овај закон примењује се и на податке из става 2. овог члана од тренутка када их преузму одговорни произвођачи званичне статистике.

ГЛАВА II

ОРГАНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Систем званичне статистике Републике Србије

Члан 5.

Систем званичне статистике чине одговорни произвођачи званичне статистике у Републици Србији и обухвата:

- 1) Републички завод за статистику (у даљем тексту: Завод), који је главни произвођач, дисеминатор и координатор Система званичне статистике,
- 2) Народну банку Србије,
- 3) Остале одговорне произвођаче званичне статистике који производе и врше дисеминацију резултата званичне статистике, у складу са овим законом.

Републички завод за статистику

Члан 6.

Завод је главни произвођач званичне статистике у Републици Србији и главни координатор свих активности у вези са развојем, производњом и дисеминацијом званичне статистике у оквиру Система званичне статистике.

Завод представља Систем званичне статистике у међународном статистичком систему.

Послови Завода

Члан 7.

Завод професионално независно обавља следеће послове:

- 1) припреме и спровођења активности званичне статистике, укључујући развој, производњу и дисеминацију резултата званичне статистике из своје надлежности;
- 2) предлагања унапређења Система званичне статистике и израде нацрта законских и других прописа ради унапређења Система званичне статистике;
- 3) координације и израде Нацрта Петогодишњег програма званичне статистике (у даљем тексту: Програм), укључујући Смернице развоја званичне статистике у Републици Србији;
- 4) координације и израде Предлога Годишњег плана званичне статистике (у даљем тексту: План);
- 5) координације и израде нацрта и предлога извештаја о реализацији Програма и Плана;
- 6) координације и развоја Система званичне статистике и праћења спровођења принципа званичне статистике;
- 7) заштите и јачања професионалне независности Система званичне статистике;
- 8) развоја статистичких метода и техника, израде смерница за развој, производњу и дисеминацију резултата званичне статистике, статистичке анализе;
- 9) доношење јединствених статистичких стандарда и праћења њихове примене у Систему званичне статистике, у складу с међународним статистичким стандардима и прописима;
- 10) формирања, развоја и одржавања статистичких регистара;
- 11) испуњавања међународних обавеза званичне статистике из надлежности Завода, учествовања у програмима међународне сарадње и представљања Система званичне статистике у међународном статистичком систему;
- 12) праћења и спровођења контроле квалитета резултата званичне статистике и анализе и службеног тумачења резултата званичне статистике;
- 13) надзора над спровођењем одредаба овог закона;
- 14) друге стручне послове утврђене законом и другим прописима.

Финансијска средства Завода

Члан 8.

Средства за финансирање активности Завода обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Извор финансирања активности Завода могу бити и донације.

Средства из донација су наменски приход и користе се у складу са уговором потписаним са донатором.

Руковођење Заводом

Члан 9.

Радам Завода руководи директор, кога поставља Влада, на основу спроведеног конкурса, на период од пет година, према закону којим се уређује положај државних службеника (у даљем тексту: директор).

Права и дужности директора

Члан 10.

Поред права и дужности у складу са прописима којима се уређује организација и рад државне управе, положај државних службеника, као и прописима којима се уређују плате државних службеника, директор има и следећа права и дужности:

- 1) стара се о законитом и благовременом извршавању послова из делокруга Завода;
- 2) штити професионалну независност Система званичне статистике нарочито од политичких, комерцијалних и других непрофесионалних утицаја;
- 3) координира статистичке активности одговорних произвођача званичне статистике;
- 4) утврђује принципе и смернице за израду стратешких докумената и политика Система званичне статистике;
- 5) утврђује садржај Нацрта програма и садржај Предлога плана, као и садржај нацрта и предлога извештаја о њиховој реализацији, у складу са овим законом;
- 6) утврђује статистичке стандарде који су обавезујући за остале одговорне произвођаче званичне статистике;
- 7) доноси Кодекс праксе на предлог Националног координационог одбора званичне статистике;
- 8) доноси Правилник о поступку провере статуса одговорног произвођача званичне статистике, уз сагласност Владе;
- 9) одлучује о статусу осталих одговорних произвођача званичне статистике на основу извештаја о усаглашености одговорног произвођача званичне статистике са принципима овог закона и Кодексом праксе;
- 10) обавља и друге послове у складу са важећим прописима.

Професионална независност директора

Члан 11.

У обављању својих дужности директор делује у складу са принципом професионалне независности.

Директор има право да јавно реагује у случају погрешног тумачења или злоупотребе резултата званичне статистике.

Услови за постављење директора

Члан 12.

За директора може бити постављено лице које испуњава законом прописане услове, а нарочито:

- 1) да је пунолетни држављанин Републике Србије са пребивалиштем на територији Републике Србије;

2) да му раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа и није осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци;

3) да има стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету;

4) да има најмање девет година радног искуства у струци или седам година радног искуства у струци, од којих најмање две године на руководећим радним местима или пет година радног искуства на руководећим радним местима;

5) да поседује професионалне компетенције.

Престанак мандата директора

Члан 13.

Влада разрешава директора пре истека мандата, на предлог председника Владе:

- 1) ако поднесе писмену оставку;
- 2) ако постане трајно неспособан за обављање дужности;
- 3) ако буде правоснажно осуђен на казну затвора од најмање шест месеци;
- 4) ако се утврди да је у време његовог руковођења дошло до озбиљног поремећаја у раду државног органа којим руководи због одговорности за неостваривање планова рада и стратешких циљева;
- 5) у другим случајевима утврђеним законом.

Приликом одлучивања о престанку мандата директора односно његовом разрешењу води се рачуна о томе да се тиме не угрози примена принципа званичне статистике.

Заменик директора

Члан 14.

Директор има заменика.

На питања постављења на положај, права и дужности заменика директора, примењују се прописи којима се уређују организација и рад државне управе, положај државних службеника, као и прописи којима се уређују плате државних службеника.

Народна банка Србије

Члан 15.

Народна банка Србије одговорна је за обављање послова званичне статистике одређених Програмом и Планом, у складу са одредбама овог закона, закона којим се уређују положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије и другим прописима којима се уређује област званичне статистике и послови које Народна банка Србије обавља, као и принципима званичне статистике и међународним статистичким стандардима.

Народна банка Србије утврђује стандарде за званичну статистику у оквиру своје надлежности.

У развоју, производњи и дисеминацији званичне статистике из става 1. овог члана Народна банка Србије сарађује са Заводом.

Начин сарадње из става 3. овог члана уређује се споразумом између Народне банке Србије и Завода.

Народна банка Србије има право да јавно реагује у случају погрешног тумачења или злоупотребе резултата званичне статистике из своје надлежности.

Остали одговорни произвођачи званичне статистике

Члан 16.

Остали одговорни произвођачи званичне статистике одговорни су за развој, производњу и дисеминацију званичне статистике, у складу са овим законом, Програмом и Планом.

Остали одговорни произвођачи званичне статистике обавезни су да активности званичне статистике обављају у складу са одредбама овог закона и другим прописима којима се уређује област званичне статистике, принципима званичне статистике и стандардима и смерницама које одређује директор Завода.

Остали одговорни произвођачи званичне статистике имају право да јавно реагују у случају погрешног тумачења или злоупотребе резултата званичне статистике у оквиру својих надлежности.

Лица ангажована за обављање појединих послова у вези са активностима званичне статистике

Члан 17.

Одговорни произвођачи званичне статистике могу за обављање појединих послова у вези са активностима званичне статистике закључивати уговоре са физичким лицима (анкетар, проценитељ, пописивач, контролор, инструктор и др.).

За обављање послова из става 1. овог члана не могу бити ангажована физичка лица против којих је покренута истрага или подигнута оптужница за кривична дела за која могу бити осуђена казном затвора од најмање шест месеци, као ни лица која су осуђивана на казну затвора од најмање шест месеци.

Лица из става 1. овог члана дужна су да приликом обављања послова поступају благовремено и у складу са инструкцијама добијеним од одговорних произвођача званичне статистике, на начин којим се неће нарушавати углед и поверење јавности у Систем званичне статистике.

Квалитет званичне статистике

Члан 18.

Одговорни произвођачи званичне статистике континуирано раде на оцењивању и побољшању квалитета званичне статистике у смислу њене релевантности, тачности и поузданости, правовремености и поштовања најављених датума објављивања, кохерентности и упоредивости, доступности и разумљивости.

Развој званичне статистике, производња и дисеминација резултата званичне статистике спроводе се на основу статистичких стандарда, у складу

са потребама корисника, принципима одређеним у члану 3. овог закона, као и међународним статистичким стандардима и препорукама, с циљем остваривања квалитета.

ГЛАВА III

ПРОГРАМ И ПЛАН ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ

Сврха Програма и Плана

Члан 19.

Програмом се утврђују редовне активности званичне статистике за период од пет година.

Програм се не сматра документом јавних политика у смислу закона којим се уређује плански систем Републике Србије.

Планом се утврђују редовне активности званичне статистике за период од годину дана.

Програм и План су кључни инструменти за ефективно и ефикасно стратешко и оперативно руковођење и координацију активности Система званичне статистике.

Припрема Програма и Плана

Члан 20.

Завод припрема Нацрт Програма и Предлог Плана у сарадњи са Народном банком Србије и осталим одговорним произвођачима званичне статистике, уважавајући мишљење Статистичког савета и Националног координационог одбора званичне статистике, а у складу са принципима званичне статистике.

Садржај Програма

Члан 21.

Програм садржи:

- 1) Смернице развоја званичне статистике у Републици Србији;
- 2) преглед очекиваних резултата званичне статистике;
- 3) преглед најзначајнијих инфраструктурних и развојних активности;
- 4) податке о одговорним произвођачима званичне статистике;
- 5) информације о очекиваним проблемима и условима за реализацију Програма.

Садржај Плана

Члан 22.

План садржи ближу разраду Програма, односно детаљнији приказ следећих података у вези са планираним статистичким истраживањима и осталим активностима:

- 1) надлежност одговорних произвођача званичне статистике за поједина статистичка истраживања или активности;
- 2) идентификационе податке о статистичким истраживањима или активностима и њихов кратак садржај;
- 3) правни основ за прикупљање података;

- 4) периоду и референтни период или датум;
- 5) изворе података и методе њиховог прикупљања;
- 6) територијални ниво објављивања и рокове за прве резултате званичне статистике.

Усвајање Програма и Плана

Члан 23.

Програм усваја Народна скупштина, а План Влада.

Документи из става 1. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Извештај о реализацији Програма и Плана

Члан 24.

Завод, у сарадњи са Народном банком Србије и осталим одговорним произвођачима званичне статистике, припрема Извештај о реализацији Програма, који доставља Народној скупштини на разматрање и одлучивање.

Завод, у сарадњи са Народном банком Србије и осталим одговорним произвођачима званичне статистике, припрема Извештај о реализацији Плана, који се доставља Влади на разматрање и одлучивање.

Спровођење активности званичне статистике које нису утврђене Програмом или Планом

Члан 25.

Поред редовних статистичких истраживања утврђених Програмом и Планом, на предлог надлежног органа, уз сагласност Владе, Завод може спроводити и друге статистичке активности када је њихово спровођење неопходно.

Средства за спровођење статистичких активности из става 1. овог члана обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Пилот-истраживања

Члан 26.

Одговорни произвођачи званичне статистике могу да спроводе пилот-истраживања у случајевима када се укаже потреба за проценом квалитета методологије, извора или квалитета података које треба прикупити статистичким истраживањима.

Подаци прикупљени спровођењем пилот-истраживања нису резултати званичне статистике и на њих се не односе одредбе овог закона о дисеминацији података, али се на њих примењују све одредбе овог закона које се односе на статистичку поверљивост.

ГЛАВА IV

СТАТИСТИЧКИ САВЕТ И ДРУГА САВЕТОДАВНА ТЕЛА

Статистички савет

Члан 27.

Статистички савет је саветодавно и стручно тело за стратешка питања званичне статистике.

Статистички савет се састоји од најмање седам, а највише једанаест

именованих чланова који представљају различите категорије корисника званичне статистике.

Чланови из става 2. овог члана не могу бити лица укључена у рад организационих јединица у чијем се делокругу налазе активности званичне статистике.

Директор је члан Статистичког савета по положају.

Директор покреће поступак за именовање чланова Статистичког савета.

Чланове Статистичког савета именује Влада на пет година.

Стручне и административне послове за потребе Статистичког савета обавља Завод.

Финансијска средства неопходна за рад Статистичког савета обезбеђују се из буџета Републике Србије, у оквиру средстава намењених за рад Завода.

Статистички савет међу својим члановима бира председника савета. Директор не може бити председник Статистичког савета.

Статистички савет даје стручна мишљења и предлоге о следећем:

1) нацртима закона и других прописа који се односе на активности званичне статистике;

2) садржају Програма и Плана;

3) спровођењу Програма и Плана;

4) усаглашености Система званичне статистике са принципима званичне статистике;

5) осталим питањима од значаја за функционисање званичне статистике.

Статистички савет усваја Пословник о раду, којим се детаљно регулишу његови задаци, организација, методи рада и доношење одлука.

Друга саветодавна тела

Члан 28.

Директор може да оснива и друга саветодавна тела као подршку стратешким и методолошким активностима званичне статистике.

ГЛАВА V

КООРДИНАЦИЈА СИСТЕМА ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ

Координација Система званичне статистике

Члан 29.

Завод је главни координатор Система званичне статистике.

Завод се стара о примени принципа званичне статистике и промовише добру праксу у оквиру Система званичне статистике.

Национални координациони одбор званичне статистике

Члан 30.

Национални координациони одбор званичне статистике (у даљем тексту: Координациони одбор) јесте координационо тело Система званичне статистике, које чине одговорни произвођачи званичне статистике.

Координационим одбором председава директор Завода.

Чланови и заменици чланова Координационог одбора су представници одговорних произвођача званичне статистике.

Координациони одбор усваја Пословник о раду Координационог одбора.

Финансијска средства неопходна за рад Координационог одбора обезбеђују се буџетом Републике Србије у оквиру средстава намењених за рад Завода.

Координациони одбор обавља следеће послове:

1) учествује у одређивању приоритета и дефинисању Смерница развоја званичне статистике у Републици Србији, производње и дисеминације званичне статистике;

2) даје мишљења и предлоге у вези са координацијом развоја, производње и дисеминације званичне статистике;

3) даје мишљења и предлоге директору Завода у вези са смерницама за израду стратешких докумената и политика Система званичне статистике;

4) даје мишљење и предлоге директору Завода у вези са статистичким стандардима који су обавезујући за одговорне произвођаче званичне статистике;

5) учествује у изради и утврђује предлог Кодекса праксе;

6) учествује у изради и утврђује предлог Правилника о поступку провере статуса одговорног произвођача званичне статистике и других аката;

7) даје мишљење на предложени Програм, План и извештаје о реализацији Програма и Плана;

8) учествује у успостављању система за утврђивање усаглашености одговорних произвођача званичне статистике са принципима овог закона и Кодексом праксе;

9) на захтев директора Завода, даје мишљења и о другим питањима од значаја за ефикасно функционисање Система званичне статистике.

Статус произвођача званичне статистике

Члан 31.

Завод и Народна банка Србије имају трајни статус одговорног произвођача званичне статистике.

Остали одговорни произвођачи званичне статистике утврђују се у Поступку провере статуса одговорног произвођача званичне статистике.

Провера статуса одговорног произвођача званичне статистике врши се на период од пет година, са циљем стандардизације система званичне статистике.

Поступак и критеријуми на основу којих се врши проверка усаглашености производње и дисеминације резултата званичне статистике одговорног произвођача званичне статистике са принципима овог закона и Кодексом праксе уређују се Правилником о поступку провере статуса одговорног произвођача званичне статистике који доноси директор Завода, уз сагласност Владе.

Право приступа индивидуалним подацима одговорних произвођача званичне статистике

Члан 32.

Завод има право приступа индивидуалним подацима којима располажу остали одговорни произвођачи званичне статистике, уколико су ти подаци неопходни за спровођење активности званичне статистике или за процену квалитета резултата званичне статистике, у складу са законом.

Право приступа Завода индивидуалним подацима којима располаже Народна банка Србије обезбеђује се уз претходну сагласност гувернера Народне банке Србије, у складу са законом.

Народна банка Србије за потребе обављања послова из члана 15. став 1. овог закона има право приступа индивидуалним подацима којима располаже Завод, а који су неопходни и сразмерни сврси намеравање обраде, уз претходну сагласност директора Завода, у складу са законом.

ГЛАВА VI

ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА

Овлашћење одговорних произвођача званичне статистике за прикупљање података

Члан 33.

Одговорни произвођачи званичне статистике, у оквиру своје надлежности и свог делокруга, имају право прикупљања података који су неопходни и сразмерни сврси намеравање обраде у складу са Планом.

Поред права из става 1. овог члана, Завод има право:

- 1) да прикупља податке који су неопходни и сразмерни сврси намеравање обраде у складу са чланом 25. овог закона,
- 2) да прикупља податке неопходне и сразмерне сврси намеравање обраде од Извора административних података и Извора других података, са циљем процене могућности коришћења и унапређења званичне статистике у складу са принципима статистичке поверљивости, минималне обраде и заштите података о личности.

Избор извора података врши се на основу стручних разматрања, с обзиром на квалитет података, ажурност, трошкове прикупљања података и оптерећеност давалаца података.

Уколико постоје извори административних и других података одговарајућег садржаја и квалитета, не прикупљају се подаци од извештајних јединица.

Обавеза обавештавања о прикупљању података

Члан 34.

Пре почетка прикупљања података, одговорни произвођач званичне статистике дужан је да обавести даваоце података о следећем:

- 1) правном основу за спровођење статистичког истраживања;
- 2) циљу спровођења статистичког истраживања;
- 3) року за достављање података;
- 4) обавези да прикупљене податке користи искључиво у статистичке сврхе;

5) мерама за обезбеђење статистичке поверљивости и заштите прикупљених података.

Одговорни произвођач званичне статистике даје даваоцу података, физичком лицу, потребна обавештења у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Одговорни произвођачи званичне статистике објављују на свом порталу информацију о подацима преузетим из административних и других извора.

Одговорни произвођачи званичне статистике, приликом коришћења података преузетих из административних и других извора у статистичкој производњи, наводе извор података у методологијама и публикацијама.

Обавезе даваоца података

Члан 35.

Даваоци података дужни су да, без накнаде и уз поштовање рокова наведених у Плану, дају тачне, комплетне и ажурне податке који по садржини и облику одговарају захтевима одговорног произвођача званичне статистике.

Даваоци података дужни су да Заводу на образложен захтев, без накнаде, доставе и податке потребне за остваривање права утврђених чланом 33. став 2. тачка 1) и 2) овог закона.

Извештајне јединице дужне су да омогуће проверу датих података.

Уколико подаци извештајних јединица нису комплетни или ажурни, извештајне јединице обавезне су да их исправе односно употпуне у складу са датим смерницама и дефинисаним роковима.

Заснивање нових или промене постојећих извора административних података

Члан 36.

Органи јавне власти и друга правна лица који воде административне и друге изворе података приликом увођења нових или измене постојећих извора података који могу бити од значаја за званичну статистику, о томе благовремено обавештавају Завод и спроводе претходне консултације ради усклађивања са потребама званичне статистике.

Пре укидања, смањења обима, промене методологије или престанка прикупљања података у изворима који се користе у званичној статистици, органи јавне власти и друга правна лица о томе благовремено обавештавају Завод и одговорне произвођаче званичне статистике који те изворе користе, ради обезбеђивања континуитета, квалитета и упоредивости података.

Завод и други одговорни произвођачи званичне статистике могу иницирати техничке и методолошке предлоге с циљем унапређења административних извора, са посебним освртом на потребу за увођењем јединствених идентификатора, метаподатака и структурираних формата погодних за статистичку обраду.

Пописи

Члан 37.

Пописи се регулишу посебним законима и финансирају се средствима из буџета Републике Србије.

Активности прописане у вези с пописима укључују се у Програм и План.

Одредбе овог закона примењују се приликом спровођења свих пописних активности уколико нису у супротности са одредбама посебног закона којим се уређује спровођење одређеног пописа.

Статистички регистри

Члан 38.

Статистички регистар је скуп организованих података који се формира, ажурира и одржава на основу података прикупљених у складу са Програмом или Планом.

Завод је надлежан за формирање, развој, одржавање, као и коришћење статистичких регистара.

Формирање и коришћење статистичких регистара подлеже принципима статистичке поверљивости и заштите података о личности у складу са овим законом и законом који уређује заштиту података о личности.

Сврха статистичких регистара је интеграција података у циљу производње резултата званичне статистике, планирања статистичких истраживања, побољшање квалитета и конзистентности званичне статистике.

Директор Завода доноси пропис којим се ближе уређују питања која се односе на формирање, развој, одржавање и употребу статистичких регистара.

ГЛАВА VII

ОБРАДА И ЧУВАЊЕ ПОДАТАКА

Безбедна обрада и чување података

Члан 39.

Одговорни произвођач званичне статистике дужан је да заштити поверљиве податке током процеса производње резултата званичне статистике и дисеминације званичне статистике и да предузме све потребне регулаторне, административне, техничке и организационе мере да би се спречио приступ неовлашћеним лицима.

Поверљиви подаци чувају се у заштићеним техничким окружењима, уз контролисан приступ, у складу са принципима поверљивости, интегритета и минимализације, како је прописано овим законом и законом којим се уређује заштита података о личности.

Обрада података о личности за потребе званичне статистике

Члан 40.

Обрада података о личности за потребе званичне статистике спроводи се у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Начин и рок чувања поверљивих података

Члан 41.

Одговорни произвођачи званичне статистике могу да обрађују и чувају поверљиве податке прикупљене путем статистичких истраживања у складу са овим законом, искључиво у обиму и трајању неопходном за производњу, контролу квалитета и развој званичне статистике, најдуже десет година од дана завршетка обраде података, осим ако посебним законом није другачије прописано.

Статистички упитници и други документи који садрже поверљиве податке прикупљене у статистичким истраживањима у складу са овим законом,

уништавају се након престанка потребе за њиховом употребом у статистичке сврхе, у складу са прописима којима се уређује заштита архивске грађе и регистратурског материјала и на основу Листе категорија регистратурског материјала са роковима чувања.

Одговорни произвођачи званичне статистике, уз примену одговарајућих мера заштите у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, могу да обрађују и чувају поверљиве податке преузете из административних и других извора у складу са овим законом, искључиво у обиму и трајању неопходном за производњу, контролу квалитета и развој званичне статистике, најдуже десет година од дана завршетка обраде података, осим ако посебним законом није другачије прописано.

Поверљиви подаци потребни за формирање, развој, одржавање и коришћење статистичких регистара чувају се трајно у електронској форми уз примену свих административних, техничких и организационих мера неопходних за заштиту од објављивања или неовлашћеног коришћења, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и законом који уређује област информационе безбедности.

Акти о чувању и начину коришћења података

Члан 42.

Директор доноси Правилник којим се ближе уређују мере заштите, чување, организовање и коришћење поверљивих података којима Завод располаже, с циљем спречавања њиховог уништавања, злоупотребе, крађе или нелегалног приступа, у складу са овим законом, законом који уређује област заштите података о личности и законом који уређује област информационе безбедности, уз сагласност Владе.

ГЛАВА VIII

СТАТИСТИЧКА ПОВЕРЉИВОСТ

Подаци који подлежу статистичкој поверљивости

Члан 43.

Индивидуални подаци који омогућавају идентификацију физичких или правних лица, на директан или индиректан начин, подлежу статистичкој поверљивости.

Почетак примене статистичке поверљивости

Члан 44.

Одредбе овог закона које се односе на статистичку поверљивост примењују се од тренутка када даваоци података ставе на располагање или доставе податке одговорном произвођачу званичне статистике.

Коришћење података који подлежу статистичкој поверљивости

Члан 45.

Подаци који се прикупљају у статистичке сврхе, као и остали подаци који подлежу статистичкој поверљивости, користе се искључиво у статистичке сврхе и не могу се користити у друге сврхе.

Подаци прикупљени у статистичке сврхе не могу се употребљавати у сврху утврђивања обавеза грађана, нити се могу користити као доказ за остваривање права грађана.

Забрана откривања података који подлежу статистичкој поверљивости

Члан 46.

Податке који подлежу статистичкој поверљивости, у складу са овим законом, забрањено је било коме достављати или на други начин откривати, као и користити за властите потребе или потребе трећих лица, изузев употребе у складу са чланом 32. овог закона.

Приступ индивидуалним подацима без идентификатора за потребе научних истраживања

Члан 47.

Завод и остали одговорни произвођачи званичне статистике могу да обезбеде научноистраживачкој институцији индивидуалне податке без идентификатора, из свог делокруга, на основу писаног образложеног захтева, за потребе научних истраживања.

Научноистраживачка институција, из става 1. овог члана, дужна је да у захтеву прецизно назначи сврху коришћења индивидуалних статистичких података без идентификатора.

Коришћење података из става 1. овог члана регулише се посебним уговором.

Научноистраживачка институција из става 1. овог члана дужна је да податке користи искључиво у сврхе које је назначила у захтеву, да неовлашћеним лицима не дозволи приступ овим подацима и да након употребе уништи те податке.

Обавезе лица овлашћених за обављање послова званичне статистике

Члан 48.

Физичка лица овлашћена за обављање послова у вези са активностима званичне статистике, на основу радног односа заснованог са одговорним произвођачем званичне статистике или радног ангажовања у складу са чланом 17. овог закона, дужна су да при обављању послова поступају у складу са одредбама о статистичкој поверљивости и забраном из члана 46. овог закона.

Обавеза лица из става 1. овог члана траје и након престанка обављања послова.

Изјава о поверљивости

Члан 49.

Лица из члана 48. овог закона дужна су да потпишу изјаву о поверљивости којом се гарантује испуњење свих обавеза из члана 48. овог закона.

ГЛАВА IX

ДИСЕМИНАЦИЈА

Дисеминација резултата званичне статистике

Члан 50.

Одговорни произвођачи званичне статистике врше дисеминацију резултата званичне статистике.

Уз резултате званичне статистике, корисницима званичне статистике морају бити доступни подаци о одговорном произвођачу званичне статистике и метаподаци, односно методолошка објашњења у виду коментара, како би им се олакшало тумачење и пружила стручна помоћ.

Резултати званичне статистике доступни су истовремено и на исти начин свим корисницима без надокнаде.

Одговорни произвођачи званичне статистике развијају и одржавају јавно доступне базе података и објављују саопштења и публикације као производ званичне статистике.

Одговорни произвођачи званичне статистике дужни су да приликом дисеминације резултате званичне статистике јасно разграниче од других података.

Календар објављивања

Члан 51.

Дисеминација резултата званичне статистике врши се у роковима одређеним Календаром објављивања (у даљем тексту: Календар).

Резултати званичне статистике не откривају се пре рока утврђеног Календаром.

Одговорни произвођачи званичне статистике дужни су да израде и објаве Календар, у коме су наведени планирани датуми и тачно време објављивања резултата званичне статистике, најкасније два месеца након усвајања Плана.

Одговорни произвођачи званичне статистике објављују Календар на својим интернет презентацијама, а по потреби и на други одговарајући начин.

Свако одступање од рокова наведених у Календару мора бити најављено најмање два радна дана пре дана објављивања утврђеног Календаром, са обавезним образложењем и новим датумом објављивања.

Тумачење резултата званичне статистике

Члан 52.

Одговорни произвођачи званичне статистике дају стручна тумачења и податке о квалитету резултата званичне статистике.

Обавеза навођења извора резултата званичне статистике

Члан 53.

Корисници званичне статистике приликом коришћења резултата званичне статистике наводе њихов извор.

Услуга званичне статистике по захтеву корисника

Члан 54.

Директор или овлашћено лице одговорног произвођача званичне статистике може дати сагласност за пружање услуге која се односи на посебне статистичке анализе, прикупљање или обраду података по захтеву корисника (у даљем тексту: услуга). Пружање услуге не сме угрозити производњу и квалитет званичне статистике или кредибилитет одговорних произвођача званичне статистике.

Корисник сноси трошкове за пружену услугу.

Приходи од услуга из става 1. овог члана, које пружају произвођачи званичне статистике, а који су корисници буџетских средстава у смислу закона којим се уређује буџетски систем, припадају буџету одговарајућег нивоа власти.

Одговорни произвођачи званичне статистике формирају цену услуге, у складу са критеријумима и на начин утврђен интерним актима одговорних произвођача званичне статистике.

Изузетно од става 4. овог члана, за услуге које пружају одговорни произвођачи званичне статистике који су корисници буџетских средстава Републике Србије, висина таксе се прописује у складу са законом којим се уређују републичке административне таксе.

Резултати услуге из става 1. овог члана не сматрају се резултатима званичне статистике и могу се објавити на интернет презентацији одговорних произвођача званичне статистике, уз обавезну напомену да не представљају резултате званичне статистике.

Учествовање у статистичким истраживањима која се спроводе с циљем да се пруже услуге прикупљања података по захтеву корисника није обавезујуће за даваоце података.

Одредбе овог закона о статистичкој поверљивости у потпуности се примењују на пружање услуга.

ГЛАВА X

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Сарадња са међународним статистичким и другим организацијама

Члан 55.

Завод, Народна банка Србије и остали одговорни произвођачи званичне статистике у вршењу активности званичне статистике сарађују са међународним статистичким и другим организацијама, у складу са својим надлежностима.

Координациона улога Завода у међународној статистичкој сарадњи

Члан 56.

У Систему званичне статистике Завод има координациону улогу у оквиру међународне статистичке сарадње.

У извршавању међународних обавеза, Завод и други одговорни произвођачи званичне статистике дужни су да обезбеде упоредивост статистичких података са другим државама и спроводе сарадњу са међународним организацијама и произвођачима званичне статистике из других држава, закључењем уговора и споразума о међународној сарадњи, уз обавезу поштовања и примене међународних стандарда.

ГЛАВА XI

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 450.000 динара казниће се за прекршај одговорни произвођач званичне статистике – правно лице, осим органа и организација Републике Србије, територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе и Народне банке Србије:

1) уколико не обавести даваоце података о статистичком истраживању у складу са чланом 34. став 1. и 2. овог закона;

2) уколико, у складу са чланом 39. став 1. овог закона, не заштити поверљиве податке током процеса производње и дисеминације званичне статистике и не предузме све потребне регулаторне, административне, техничке и организационе мере да би се спречио приступ неовлашћеним лицима.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тач. 1) и 2) овог члана и одговорно лице у одговорном произвођачу званичне статистике – правном лицу, као и одговорно лице у државном органу, органу територијалне аутономије или органу јединице локалне самоуправе и Народне банке Србије.

Члан 58.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 450.000 динара казниће се за прекршај давалац података – правно лице, осим органа и организација Републике Србије, територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе и Народне банке Србије:

1) уколико не изврши обавезу давања тачних, комплетних и ажурних података, без накнаде и уз поштовање рокова наведених у Плану, који по садржини и облику одговарају захтевима одговорног произвођача званичне статистике, у складу са чланом 35. став 1. овог закона;

2) Уколико не изврши обавезу давања Заводу података у складу са чланом 35. став 2. овог закона.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тачка 1) и 2) овог члана и одговорно лице у правном лицу, као и одговорно лице у државном органу, органу територијалне аутономије или органу јединице локалне самоуправе и Народне банке Србије.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тачка 1) овог члана и давалац података физичко лице и предузетник.

Члан 59.

Новчаном казном у износу 100.000 до 450.000 динара казниће се за прекршај извештајна јединица – правно лице осим органа и организације Републике Србије, територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе и Народне банке Србије, уколико не омогући проверу датих података, односно не исправи или не употпуни податке у складу са датим смерницама и дефинисаним роковима, сходно члану 35. ст. 3. и 4. овог закона.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у правном лицу, као и одговорно лице у државном органу, органу територијалне аутономије или органу јединице локалне самоуправе и Народне банке Србије.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и извештајна јединица – физичко лице и предузетник.

Члан 60.

Новчаном казном у износу 100.000 до 450.000 динара казниће се за прекршај одговорни произвођач званичне статистике – правно лице, осим органа и организација Републике Србије, територијалне аутономије и јединица

локалне самоуправе и Народне банке Србије, који податке који се прикупљају искључиво у статистичке сврхе, као и остале податке који подлежу статистичкој поверљивости, користи противно одредбама члана 45. овог закона.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у одговорном произвођачу званичне статистике, као и одговорно лице у државном органу, органу територијалне аутономије или органу јединице локалне самоуправе и Народне банке Србије.

Члан 61.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 450.000 динара казниће се за прекршај правно лице, осим органа и организација Републике Србије, територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе и Народне банке Србије, које поступа супротно забрани откривања података који подлежу статистичкој поверљивости из члана 46. овог закона.

Новчаном казном у износу од 20.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, као и одговорно лице у државном органу, органу територијалне аутономије или органу јединице локалне самоуправе и Народне банке Србије.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана физичко лице.

Члан 62.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 450.000 динара казниће се за прекршај научноистраживачка институција – правно лице, која користи индивидуалне податке без идентификатора, противно одредбама члана 47. овог закона.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у научноистраживачкој институцији.

Члан 63.

Новчаном казном у износу од 15.000 до 120.000 динара казниће се за прекршај физичко лице овлашћено за обављање послова у вези са активностима званичне статистике, уколико у обављању наведених послова поступа противно одредбама члана 48. овог закона.

ГЛАВА XII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 64.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Важење Програма и Плана

Члан 65.

Програм званичне статистике који је на снази у тренутку ступања на снагу овог закона, остаје на снази до истека периода за који је донет.

План званичне статистике који је на снази у тренутку ступања на снагу овог закона, остаје на снази до истека периода за који је донет.

Статус одговорних произвођача званичне статистике

Члан 66.

Одговорни произвођачи званичне статистике, утврђени важећим Програмом званичне статистике, задржавају свој статус до утврђења њиховог статуса у складу са одредбом члана 10. став 1. тачка 9. овог закона.

Важење Споразума о оснивању Националног координационог одбора званичне статистике

Члан 67.

Споразум о оснивању Националног координационог одбора званичне статистике 06 број: 021-390, закључен дана 21. јуна 2021. године, остаје на снази до формирања Координационог одбора у складу са овим законом.

Формирање Координационог одбора

Члан 68.

Координациони одбор у првом сазиву, у складу са чланом 30. овог закона, састоји се од одговорних произвођача званичне статистике из члана 66. овог закона.

Координациони одбор сматра се формираним усвајањем Пословника о раду Координационог одбора, на првој седници, која се сазива актом директора у року од три месеца, од дана ступања на снагу овог закона.

Рок за доношење одлуке о образовању Савета

Члан 69.

Чланови Савета именовани у складу са Законом о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09) настављају са радом до истека мандата.

Мандат директора утврђен пре ступања на снагу овог закона

Члан 70.

Мандат директора, утврђен пре ступања на снагу овог закона, остаје на снази до истека периода за који је утврђен актом Владе о постављењу.

Престанак важења Закона о званичној статистици

Члан 71.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09).

Подзаконски акти донесени на основу закона из става 1. овог члана примењиваће се до доношења подзаконских аката на основу овог закона ако нису у супротности са овим законом.

Ступање на снагу закона

Члан 72.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.